

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 1-12

**ҚР МАМ «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер
академиясы» РММ
иллюстраторлар туралы ереже**

Алматы
2023 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 2-12

АЛҒЫ СӨЗ

- 1. ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕҢГІЗІЛДІ** ҚР МАМ «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ оку үдерісін жоспарлау және ұйымдастыру қызметі
- 2. БЕКІТІЛДІ ҚОЛДАНЫСҚА ЕҢГІЗІЛДІ** ЖӘНЕ ҚР МАМ «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ Ғылыми кеңесінің шешімімен «30» қараша 2023 жылы № 4 хаттама.
№ 3 баспа
- 3. ӨЗГЕРТУЛЕР ЕҢІЗУ МЕН ҚОСЫМША ҚОСУ** 2 баспаның орнына енгізілді 26.05.2022 ж.
4.МЕРЗІМДІ ТЕКСЕРУ хат № 10
3 жыл

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 3-12

МАЗМҰНЫ

1.	Қолданылу саласы.....	4
2.	Нормативтік сілтемелер.....	4
3.	Терминдер мен анықтамалар.....	5
4.	Жалпы ережелер.....	5
5.	Жұмыс тәртібі.....	6
6.	Иллюстраторларға қойылатын талаптар.....	7
7.	Міндептері.....	7
8.	Құқықтары.....	8
9.	Жауапкершіліктері.....	9
10.	Иллюстраторлық сағаттар.....	9
Келісім параграфы.....		10
Иллюстраторлардың жүктеме нормасының кредиттер саны (Қосымша 1).....		11
Таныстыру параграфы.....		12

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 4-12

ҚР МАМ «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ
Фылыми кеңесінің шешімімен бекітілді «30» қараша 2023 жыл №4 хаттама

1. Қолданылу саласы

- Осы Ереженің талаптары ҚР МАМ - нің «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ (бұдан әрі-академия) білім беру топтарында (бұдан әрі - ББТ)/ қолданылады:
 - «Орындаушылық өнер» ББТ /«Эстрада өнері», «Дәстүрлі музикалық өнер» білім беру бағдарламасына (бұдан әрі- ББ);
 - Хореография ББТ,/ «Балетмейстерлік өнер» ББ/.
- Аудиовизуалды құрылғылар және медиаөндіріс ББТ/Аудиоөндіріс ББ
- Осы ереже академияның ішкі нормативтік құжаты болып табылады және сапа менедмженті жүйесіне тексеру жүргізу кезінде сертификаттау органдарының аудиторларынан (олардың талап етуі бойынша) басқа тұлғаларға ұсынуға жатпайды.

2. Нормативтік сілтемелер

Ереже келесі нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді:

- Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы 27.07.2007 ж. №319-III
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 14 ақпандығы «Жоғары оқу орындарының ерекше мәртебесі туралы ережесі туралы» № 66 қаулысы.
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 30.10.2018 жылғы №595 бұйрығы "Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы";
- Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі бұйрығымен бекітілген «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты»;
- «Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы;
- Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы «Мәдениет, білім беру, мәдениет, тілдерді дамыту, архив ісі және құжаттамалық қамтамасыз ету, дene шынықтыру және спорт

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ <u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
		Бет 5-12

салаларындағы азаматтық қызметшілер лауазымдарының тізілімін бекіту туралы» № 419 бұйрығы.

- 7) ҚР БЖФМинистрінің 31.10.2018 г. «Әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру үйімдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру үйімдарының профессор-оқытушылар кұрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасы туралы» №606 бұйрығы.
- 8) ҚР МАМ «Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ Жарғысы.

3. Терминдер мен анықтамалар

1) **студенттік оркестрдегі иллюстратор** – бұл оркестрде жұмыс тәжірибесі бар солист-аспапшы. Иллюстраторлар студенттерге оркестрлік партияларды игеруге және «Оркестрлік класс», «Фольклорлық ансамбль», «Ансамбль» «Концерттік аспаптық орындаушылық» т.б. сабактарында, оқу, дайындық үрдісінде және концерттік қызметте орындалатын шығармалардағы күрделі техникалық мәселелерді шешуге көмектеседі.

Дыбысрежиссерлері көркемдік және техникалық дыбыстық дизайнға жауап береді, оркестрдің дыбыстық аппаратурасын орнатады және реттейді.

2) **хореографиялық композициядағы иллюстратор** - бұл балеттің, би ансамблінің кәсіби артисі, орындаушы. Иллюстратор "Балетмейстер өнері"ББ түлектерінің практикалық дипломдық жұмыстарын орындауға және көрсетуге көмектеседі.

4. Жалпы ережелер

3. Бұл ереже иллюстраторлардың қызмет көрсету тәртібін белгілейді, құқықтарын, міндеттерін айқындайды.

4. Иллюстраторлармен қамтамасыз ету:

- 1) «Эстрада өнері», «Дәстүрлі музикалық өнер» ББ, Аудиоөндіріс ББ
- 2) Оркестрге иллюстраторларды оқу процесіне шақыру академия студенттерінің оқу және оқу-шығармашылық үдерісінің ерекшелігіне байланысты оның негізгі түрлерінің бірі ансамбльдік және оркестрлік репертуардағы шығармаларды орындау болып табылады. Оркестрге иллюстраторларды шақыру үшін шығармашылық оқу процесі негіз болып табылады.
- 3) Оркестрдегі иллюстраторлардың ақылы қызметтерінің тізбесі ансамбльдік дағдылар мен кәсіби дағдыларды: техникалық дағдыларды және аспапта мәнерлеп орындаудың көркемдік құралдарын менгеру, импровизациялау қабілеті, партитураны көру, жанды пульсацияны қамтамасыз ету, музикалық

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 6-12

мата, парақтан музикалық мәтінді еркін оқу, тасымалдау (транспонирование).

5. Хореография ББТ,/ «Балетмейстерлік өнер» ББ/.

- 1) «Балетмейстерлік өнер» түлектерінің дипломдық жұмыстарының сапалы көрсетілімін көрсету үшін иллюстраторларды шақыру қажет.
- 2) Иллюстраторлардың ақылы қызметтерінің тізіміне қойылымға қатысу, дайындық үдерісіне қатысу, дипломдық жұмысты қорғауда тікелей орындау кіреді.

5. Жұмыс тәртібі

6. Студенттік оркестр мен ансамбльдердің толыққанды жұмыс істеуі үшін сондай-ақ, концерттік қызмет үшін жетіспейтін аспаптардың орнына кафедра менгерушілері кәсіби біліктілігі бар кәсіби музиканттарды шақырады.

7. Қажеттілікке байланысты әр оқу жылында оркестр аспаптарының жетіспеушілігіне қарай сондай-ақ, орындалатын бағдарламаға байланысты қажетті иллюстраторлардың саны түзетіліп отырады.

8. Оркестрге шақырылған иллюстратор-орындаушылардың бір бөлігі кафедра оқытушылары болып табылады, олардың кәсіби деңгейі концерттік қойылымдарға байланысты барлық орындаушылық міндеттерді орындау үшін жеткілікті.

Балетмейстерлік өнер үшін:

9. Түлектердің дипломдық жұмыстарына «балет артисі», «ансамбль артисі» кәсіби біліктілігі бар кәсіби иллюстраторлар шақырылады.

10. Қажеттілікке байланысты әр оқу жылында түлектің дипломдық жұмысында жұмыс істейтін орындаушылардың құрамына байланысты қажетті иллюстраторлардың саны түзетіліп отырады.

11. Академияның бекітілген жұмыс оқу жоспары негізінде мамандықтар бойынша кафедра менгерушілері академия ректорының атына сағаттық жүктеменің есебімен ұсыныс береді.

12.Иллюстраторлар білім алушылардың бекітілген кестесі бойынша жұмыс істейді.

13. Иллюстраторлар кафедралардың, факультеттердің аралық аттестациялары, қорытынды аттестациялары және концерттер қойғанда кезінде қатысады.

6. Иллюстраторларға қойылатын талаптар

14. Техникалық шеберлікті және орындау мәнерлілігінің көркемдік құралдарын менгеру.

15.Музикалық материалдың жанды пульсациясын қамтамасыз ету, парақтан бетінен нота мәтінін еркін оқу, тасымалдау.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 7-12

16. Студенттермен ансамбльдік және оркестрлік партиялармен жеке және топтық жұмыс: техникалық қындықтарды пысықтау, орындалатын шығармаларда композитордың көркемдік ниетін іске асыру үшін әртүрлі орындаушылық тәсілдерді іздеу.

17. Сабактарда, аралық бақылауларда, қорытынды бақылауда (емтихандарда), концерттерде, спектакльдерде музикалық материалды кәсіби орындау.

18. Дыбысты сапалы безендіру, сондай-ақ оркестрдің дыбыстық аппаратурасын орнату және баптау.

19. Хореографиялық материалды қойылым процесінде, дайындықтарда, аралық және қорытынды бақылауда (емтихандарда) және қорытынды аттестаттауда (дипломдық жобаны қорғау) кәсіби орындау.

7.Міндептері

20. «Орындаушылық өнер» ББТ иллюстраторлары үшін:

- 1) партитураның жетіспейтін аспаптарының орнын толтыру және ансамбль немесе оркестр құрамында орындау мақсатында оқу процесіне қатысуға құқылы;
- 2) тиісті мамандық бойынша жеке, ансамбльдік және оркестрлік репертуарды менгеру;
- 3) ансамбльдік және оркестрлік шығармаларда импровизация жасау қабілетін менгеру;
- 4) аспапта орындаудың техникалық шеберлігі мен көркемдік мәнерлілік құралдарын менгеру;
- 5) ноталық мәтінді парактан еркін оқу, транспондау дағдыларын менгеру;
- 6) студенттермен бірлесіп, олардың ансамбльдік немесе оркестрлік партияларды менгеру мақсатында жеке және топтық сабактар өткізуге міндепті;
- 7) оқыту бағдарламасына сәйкес ансамбльдік және оркестрлік репертуар партиясының студенттерімен бірге оқу;
- 8) білім алушыларда ансамбльдік және оркестрлік ойынның орындаушылық дағдыларын қалыптастыруға, олардың көркемдік талғамын дамытуға, музикалық-бейнелі түсініктерін кеңейтуге және шығармашылық даралығын тәрбиелеуге ықпал ету;
- 9) оқу, дайындық және концерттік процестерде туындыларды зерделеу процесінде тиісті партияларды орындауға міндепті;
- 10) концерттік бағдарламалардың техникалық сұйемелдеуін және дыбыс режиссурасын қамтамасыз етуге міндепті;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 8-12

11) музикалық туындыларды сабактарда, емтихандарда, аралық бақылауларда, концерттерде (спектакльдерде), көрсетілімдік қойылымдарда кәсіби орындауды қамтамасыз етуге міндettі;

21.«Балетмейстерлік өнер» ББ иллюстраторларының міндettі:

- 1) қойылымдық, репетициялық процестерге, аралық және қорытынды аттестаттауға (diplomдық жобаны қорғau) қатысуға;
- 2) тиісті хореографиялық ББ бойынша кәсіби орындаушылық шеберлігін менгеру;
- 3) техникалық шеберлікті және орындау мәнерлілігінің көркемдік құралдарын менгеру;
- 4) оқу, қойылым және дайындық процестерінде, сондай-ақ дипломдық жобаны қорғau кезінде хореографиялық композицияны құрастыру процесінде тиісті партияларды орындауға міндettі;
- 5) репетициялар мен көрсетілімдерді көрсету кестесін ұстануға міндettі;

8.Құқықтары

22.Иллюстраторлардың құқығы:

- 1) өз қызметінің мәселелеріне қатысты қажетті материалдар мен құжаттарды сұратуға және алуға құқылы;
- 2) жұмысты жетілдіру бойынша ұсыныстарды қарауға ұсынуға;
- 3) орындалатын жұмысқа байланысты барлық анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктер туралы ескеrtуге міндettі;
- 4) өз міндettterін орындау үшін қажетті ақпаратты сұратуға;
- 5) өзінің құқықтары мен міндettterін, өз міндettterін орындау сапасын бағалау өлшемшарттарын айқындастырып құжаттармен танысуға құқығы бар;
- 6) факультет деканынан көмек көрсетуді, оның ішінде ұйымдастыру-техникалық жағдайларын қамтамасыз етуді және міндettterді орындау үшін керекті құжаттарды ресімдеуді талап етуге құқығы бар;
- 7) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асырады.

9.Жауапкершіліктері

23.Иллюстраторлардың жауапкершілігі:

- 1) өтелетін қызметтер көрсету туралы шартта көзделген өз міндettterін тиісінше орындағаны немесе орындағаны үшін тоқтатыла тұрады;
- 2) Академия қызметін реттейтін ережелер мен ережелерді бұзғаны үшін;
- 3) өз қызметін жүзеге асыру барысында жасалған құқық бұзушылықтар үшін
- 4) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген шектерде жүзеге асырылады;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 9-12

- 5) материалдық залал келтіргені үшін - Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында айқындалған шекте.
- 6) қағидаларды орындағаны үшін академияның ішкі қағидаларын және еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау.

10. Иллюстраторлық сағаттар

24. «Эстрада өнері», «Дәстүрлі музыкалық өнер», «Аудиоөндіріс», білім беру бағдарламалары бойынша иллюстраторлық жүктеме ансамбль немесе оркестр құрамында аудиториялық және БОӘЖ орындау үшін оқу жұмыс жоспарындағы базалық пәндер мен бейіндік пәндердің кредит санымен айқындалады. «Балетмейстерлік өнер» ББ хореографиялық композицияны құрастыру процесінде тиісті партияларды орындау үшін илюстраторлық сағат пәннің кредит санымен айқындалады.
25. Оку сабактарын өткізуге шақырылатын қызметкерлерге сағаттық еңбекақы бойынша да жүзеге асырылады (1 қосымшасы).

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ОНДЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 10-12

Келісу парагы

Әзірленді:

Оқу үдерісін жоспарлау және
үйымдастыру қызметінің
басшысы

Турдалиева Б.К.

Келісілді:

Оқу және оқу-әдістемелік жұмыс
жөніндегі проректор

Амирбеков Ш.А.

Оқу-әдістемелік қызметтің
басшысы

Джумадилова Ж.А.

Ішкі сапаны қаматамасыз ету
және мониторинг қызметінің
басшысы

Маткерим Да.А.

Заң бөлімінің басшысы

Сейтбекова Г.Д.

Стратегиялық жоспарлау және
сапа менеджменті жүйесі
бөлімінің басшысы

Молдабаева А.Е.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТИК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 11-12

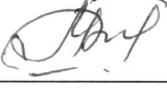
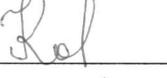
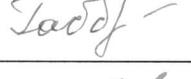
Қосымша 1

Иллюстраторлардың жүктеме нормасының кредиттер саны

Қызметі	Тәжірибелік сабактарға арналған кредит саны						Сағаттық төлем
	0,25	0,5	0,75	1,0	1,25	1,5	
Иллюстратор	11	21	32	42	53	63	225

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖУРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ	П 017-1.15-2023 30.11.2023 ж.
	<u>Ереже</u> нормативтік құжат түрі	Бет 12-12

Танысу парағы

Қызметі	Қолы	Т.А.Ә.
Кино және ТД факультетінің деканы		Бакеева М.К.
Хореография факультетінің деканы		Габбасова Г.Н.
Музыкалық өнер факультетінің деканы		Касимова З.М.
Балетмейстерлік өнер кафедрасының менгерушісі		Молдахметова А.Т.
Эстрады вокал кафедрасының менгерушісі		Елубаева М.А.
Эстрада оркестрінің аспаптары кафедрасының мен		Абелътаева Ж.Е.
Дәстүрлі муз.өнері кафедрасының менгерушісі		Бекмолдинов Н.С.
Дыбысрежиссурасы және операторлық өнер кафедрасының менгерушісі		Мырзашева А.Т.